

WAITIKUBULI

Nyhetsblad från Vänkskapsföreningen Sverige-Dominica
Årgång 10, Nummer 3

Redaktör Berith Granath, tel 08 643 26 80

www.swedom.org
Oktober 2006

Ord- föranden har ordet

Dominica's Independence Celebrations

On November 3rd, 1978 Dominica gained its independence from Great Britain and became an independent republic within the Commonwealth. As well as celebrating Independence, this holiday is also used to celebrate our unique Creole culture, with colourful events such as Heritage Day, Creole Day and the World Creole Music Festival.

Hej alla medlemmar!

Hösten börjar närma sig. När kylan smyger sig allt närmare är det skönt att ha alla fina minnen från den underbara sommaren. En sommar med många soliga och varma dagar. Nästan Dominica värme.

Hipp, Hipp, Hurra! Det är i år 10 år sedan SWEDOM bildades. Sommaren 1994 träffade jag fyra svenska killar på Dominica. Två år senare ringde en av killarna och frågade om jag var intresserad av att bilda en vänskapsförening mellan Sverige och Dominica. Svaret var självklart ett ja.

Föreningen bildades vid ett första möte i Trollhättan hos Rolf och Doris Johansson. Vi var ca. 10 personer som bildade föreningen och blev de första medlemmarna.

Mycket har hänt sedan dess. Föreningen har idag ca 130 medlemmar. Med syfte att informera om Dominica och "sätta Dominica på kartan" har föreningen vid två tillfällen gett ut broschyrer om Dominica. Vi stöder flera förskolor i Karib Territoriet och samarbetar med Stockholms FN-förening som på olika sätt stöttat karibindianerna. Vi har också deltagit i TurMässan i Göteborg. Dominicas monter har alltid väckt ett stort intresse och varit uppskattad.

Månadsskiftet oktober-november är väldigt händelserikt på Dominica. Creolefestivalen börjar den 27 oktober och avslutas den 3 november som är Dominicas nationaldag. Det är en högtid med en mycket stark kulturtradition och med en karnevalsliknande stämning. I år kommer jag för första gången på flera år att vara där. Gissa om jag längtar!

Hälsningar
Ruthine

Heritage Day is held in a different village every Year. It is a celebration of the village's uniqueness; the people and aspects that make that village what it is. It is a day of appreciation where awards are given to outstanding individuals in that community. Heritage Day is always very well attended (think packed). It is a fun day!

Creole Day on the other hand is not held in individual villages but all over the Island. This is by far the most colourful day on the Island. The traditional outfit is worn on that day by everyone. The girls wear a "jupe," the women wear a "robe dwiyet" and the men wear black pants, white shirt and a red sash around the waist. If one does not have all the ingredients, then substitutes can be found - straw hats or anything with a floral pattern will help you blend.

Dominicabröllop i Sverige

Brudparet med barn och SWEDOM-vänner framför Vaxholms kyrka.
Foto: Bo Hallberg

Under juli hade Birgitta och jag besök av den familj vi umgåtts med mest i Scott's Head under våra vistelser på Dominica. Vi besökte sevärdheter i Stockholms-området som brukligt är men familjen fick också vara med om ett antal lite udda aktiviteter.

Pirates of the Caribbean – Död mans kista

Filmen spelades in under våren 2006 på Dominica. Jones körde delar av filmteamet med sin buss under denna tid till inspelningsplatserna. Familjen var därför extra intresserad av att få se resultatet. Före premiärvisningen i Vaxholm bjöds besökarna in för en timmes musik- underhållning och samvaro. Stockholm Steel Band spelade och vi var uppmanade att komma utklädda till pirater, vilket vi hörsammade. Familjen hade inte alls svårt att se ut som pirater i detta i övrigt bleka sällskap. Vi blev bjudna på godis och kakor av arrangörerna för vår klädsel.

Bröllop i Vaxholms kyrka

Delaney och Jones ville passa på att gifta sig i Sverige efter 17 års samboskap. Efter mycket, mycket möda fick vi ihop de papper som erfordras för giftermål mellan två utländska medborgare i Sverige, bland annat behövdes ett dokument undertecknat av en regeringsmedlem på Dominica, som godkände att Delaney och Jones fick gifta sig i Sverige.

Det blev ett mycket fint bröllop. Tio SWEDOM-medlemmar deltog under vigselakten och efteråt åt vi en mycket god lunch tillsammans i Vaxholm. Samma dag efter bröllopet gjorde vi en kryssning till Åland varvid flera av SWEDOM-medlemmarna åkte med.

När vi kom tillbaka till Stockholm efter kryssningen fick Delaney, Jones och Kewin följa med Doris och Rolf till Trollhättan. De fick se mer av Sverige och även göra ett uppskattat besök i Göteborg.

Ked (16 år) följde med Birgittas son Michael till Hälsingland under några dagar. Dom besökte bland annat ett Militärmuseum och träffade på en huggorm.

Sköna dagar på Stora Saxaren

En stor del av tiden tillbringade vi på Stora Saxaren. Hela familjen tyckte det var underbart på Stora Saxaren och träffade många grannar på ön. Men badning blev det inte så mycket, trots att vi tyckte det var klimat som på Dominica. Pojkarna fann vänner i samma ålder och blev kompisar. Familjen var också med och firade Tomtägärföreningens 70-års jubileum med lekar, mat, dryck och dans.

Bo Hallberg

Medlemsmöte på Stora Saxaren

Ett gäng glada Dominicavänner på medlemsmöte. Från vänster: Lars Berg, Gunvor Ngarambe, Elizabeth Wretling, Birgitta Hallberg, Ruthine Strindholm, Anna Stolt, Annika Stolt, Ingall Berg och Jan Ekholm. Ej med på bilden Lars Karlsson och Gert Westerlund som kom något senare i egen båt. Foto: Bo Hallberg

Den 18 juni i strålände solsken var det medlemsmöte på Stora Saxaren i Stockholms skärgård. 12 medlemmar träffades och pratade Dominica under trevliga former. Samtidigt hölls styrelsemöte varvid EU-projektet, som föreningen planerar att medverka i diskuterades. Projektet har till syfte att stödja ”projekt som främjar utbytet av erfarenheter och god praxis på ungdomsområdet”.

Två resor vi sent ska glömma...

*"Fantastiskt, omvälvande och ett riktigt äventyr".
Intrycken från deltagarna i utbytesprogrammet mellan
karibindianerna på Dominica och medlemmarna i
Stockholms FN-förening är många och starka.*

I juni lämnade sex svenskar asfalt och VM-yra för att resa till ett grönskande och bedårande Dominica. Resan var lång, men när de upptäckte att de landat i paradiset på jorden kändes förseningar och luftgropar långt borta. Här hade ingen hade bråttom, livshållningen var skön och folk var så vänliga att de knappt trodde att det var sant.

Men låt oss ta det från början. På 1990-talet började Stockholms FN-förening engagera sig i karibindianernas situation och 1998 etablerade föreningen tillsammans med urbefolkningen och bidrag från SIDA två bibliotek i territoriet. Man introducerade även den klassiska svenska studiecirkeln som metod för att stärka demokratin i territoriet. I början av 2000-talet ville föreningen och karibindianerna utveckla samarbetet och inledde ett utbytesprogram.

I den svenska utbytesgruppen ingick Andreas Mattsson, Gunnel Tollmar, David Eriksson, Arya Akram, Anders Muhola och Johanna von Wowern. Bilden är tagen framför det ena biblioteket.

Efter många turer åkte till slut sex medlemmar till Dominica för en två veckor lång vistelse. Där möttes de av en sagolik natur och tropiska skyfall eftersom de rest dit mitt under regnperioden.

Gruppens första anhalt var Carib Territory Guest House i Crayfish River där de skulle bo under vistelsen. De

kom att ha många intressanta samtal med vandrarrhemmets ägare, karibhövdingen Charles Williams och hans fru Margaret.

– I territoriet lever vi inte längre efter den karibiska traditionen till 100 procent, suckar Charles Williams. Många här i territoriet vill hellre leva som ni i väst. De tittar på kabel-tv och drömmer om ett liv i lyx. Förra året när orkanen "Katrina" drog in över New Orleans blev många väldigt förvånade över att det fanns så mycket fattigdom i USA. Det trodde inte det fanns människor som levde som oss där.

Charles Williams är även kritisk till hur karibindianerna framställts i Walt Disneyfilmen "Pirates of the Caribbean" som hade sverigepremiär i somras. Delar av filmen har spelats in på Dominica och där porträtteras invånarna som kannibaler.

– Det spår på århundraden av förtryck som vi har levt med ända sedan Christofer Columbus kom hit.

Hur ska man göra för att bevara den "äkt" karibindianska traditionen?

– De äldre måste föra historien vidare till de yngre, vilket inte sker i dag. Dessutom måste mer pengar läggas på att bevara kulturen.

Och han får medhåll från Kelly Graneau, Minister of Carib Affairs.

– Vi behöver mer tid i skolorna för undervisning om vår egen historia, menar han.

Men det finns ljuspunkter. Nyligen öppnades Carib Culture Village, där besökare kan lära sig mer om traditionellt hantverk, karibindianernas historia, hur de levde, med mera.

Den svenska utbytesgruppen fick även tillfälle att besöka de båda biblioteken i territoriet. Med sig hade de väskor fyllda med böcker.

– Biblioteken är till stor hjälp för skolbarnen. Många har inte råd att köpa böcker, men här kan de låna dem gratis och på så sätt klarar de skolan mycket bättre, berättar bibliotekarien Rachel Green.

Tidigare hade de en dator, men på grund av den höga luftfuktigheten har den gått sönder.

– Vi behöver verkligen en dator. Det underlättar för ungdomarna när de ska skriva sina uppsatser och i dag krävs datorkunskaper i många jobb.

Under den två veckor långa vistelsen besökte utbytesgruppen många andra platser och fick möta intressanta människor. De träffade till exempel historikern Lennox Honeychurch i Portsmouth, besökte skolor, dagis, karibindianernas council, åkte till bananplantage, vandrade i djungeln, gick på språkkurs, tog del av traditionell dans och sång. Bland annat.

Det var en resa som gruppen kommer att bära med sig hela livet.

Efter drygt två månader var det dags för karibindianerna att åka till Sverige. Ingen av dem hade tidigare rest utanför Karibien så förväntningarna och nervositeten var så klart hög när de landade på Arlanda en dimmig augustikväll.

Innan resan hade man försökt att förbereda dem på hur Sverige skulle komma att vara. Under avslutningsmiddagen på Dominica berättade kariben Prosper Paris, som tidigare besökt Sverige, om hur det var att åka tunnelbana.

– Man känner sig som en råtta när man sitter däri, berättade han inlevelsefullt.

När det så blev dags för gruppen att ta tunnelbanan från Fridhemsplan till T-centralen för första gången såg många skeptiska ut. Under färden i rulltrappan ner till tågen sa ingen ett ljud.

– Det här är den längsta rulltrappan jag åkt, menade Rachel Green när hon stod på plattformen.

Vid Sergels torg möttes de av strålande sol och ett hav av människor och valaffischer. Någon höll ett tal och andra stressade ner för Drottninggatan där det var ett myller av människor.

– Det här kommer att bli en spännande resa, menade James Fredrick när han stolt vandrade ner för gatan. Under vistelsen besökte de bland annat riksdagen, Stockholms skärgård, kvinnogruppen Livstycket i Tensta, fritidsgårdar, svenska familjer, dagis, bibliotek, småföretagare, samerna på Skansen, Botkyrka och mycket mer. Schemat var späckat från morgon till kväll.

I utbytesgruppen från Dominica ingick Connie Williams, Rachel Green, Masterlyn A-Eustache, Gail Benjamin, James Fredrik och Hewlett Lucien. Här framför de en traditionell sång på Etnografiska museet.

Den 2 september var det dags för en officiell träff på Etnografiska museet där allmänheten fick chans att ta

del av karibernas kultur och svenskarnas erfarenheter från deras resa. Under träffen sjung kariberna sånger, svenskarna visade bilder och publiken ställde nyfikna frågor. Dagen avslutades med att dominikanerna skänkte två handgjorda korgar samt en traditionell karibisk dräkt till museet.

Connie, Hewlett & James på båt i Stockholms skärgård.

Rachel njuter av solen.

Connie, Gail och David.

Masterlyn ser fundersam ut.

Vilka skillnader upplevde ni mellan Dominica och Sverige?

– Allt här är så organiserat. Det verkar som ni har tänkt på allt, säger Connie Williams.

– Här hejar eller tittar man inte på varandra. Det kändes jättekonstigt i början eftersom vi är vana att man alltid säger hej eller frågar hur det är, säger Rachel Green.

Vad kommer ni att ta med er hem?

– Jag har fått många idéer om hur man kan utveckla företag och det ska jag försöka applicera på min verksamhet på Dominica, säger Masterlyn A-Eustache.

Är det något som förvånat er?

– Ja, många saker. Jag blev till exempel förvånad över att man plockar upp hundbajs här, säger Gail Benjamin.

– Och att det var så mycket folk ute sent, tillägger Rachel Green.

Fredagen den 8 september gick flyget tillbaka till Dominica, men vi hoppas såklart få se gruppen här igen snart.

Johanna von Wowern

SWEDOM:s styrelse 2006

Ruthine Strindholm, ordförande.

Tel 08 774 43 32, e-post rstrindholm.yahoo.com.

Jan Ekholm, kassör. Tel 08 774 43 32.

Lars Berg, medlemsansvarig, Ingall Berg, sekreterare
Tel 08 560 324 35.

E-post lars.berg@spray.se, lill.berg@spray.se.

Rosa James och Kerstin Ståhl är också ordinarie ledamöter.

Francisca Fagerholm, Berith Granath, Bo Hallberg, Liz Kasserskog, Ulla Sundberg och Lars Örtemark är suppleanter.